

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Iskratni oddelki: Ljubljana, Seien-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 1. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za tuzemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Delo in kruh

Val vznemirjenja poplavlja našo javnost. Živiljenjske prilike med našim narodom širom cele države, a še posebej tudi v naši ožji domovini, se nič kaj ustežno ne razvijajo. Nekaj časa se je vse tolažilo z napovedmi o pripravljanih reformah, in časopisje, ki ga je bilo treba smatrati za dobro poučeno, je naznanjalo, da so že pripravljeni vsi ukrepi, ki bodo ne le osigurali zadostno prehrano vseh slojev naroda, temveč povzročili tudi, da bo hrane dovolj po primerni ceni. Napovedovale so se uredbe za organizacijo našega notranjega trga in za ureditev naše zunanje trgovine, ne le v pravcu našega izvoza, temveč tudi v smeri zadostne preskrbe naše industrije s surovinami. To in še mnogo drugega lepega smo čuli in čitali pred 26. avgustom.

Čutili pa smo na ta dan le novo uredbo o pšenici in kruhu, katere pomena in važnosti sicer nihče ne zanika, ki pa sama na sebi ne more popraviti težke prehranbene situacije, v kateri se nahajamo,

Povprečen državljan nima niti časa niti volje, da se poglubi v podrobnosti in finise oblastvenih ukrepov. On jih presoja v glavnem le po neposrednih posledicah, ki se mu postavijo pred oči. Neposredna posledica uredbe od 26. avgusta pa je ta, da so cene moke zvišane do sedaj neslutene višine in da bo »judski kruh«, ki ga bomo začeli peči, kakor pravijo, sicer jako tečen in lep, toda vendar le za mnoge in premmogo neužit — ker si ga privoščiti ne bodo mogli. Bojimo se tudi, da vsebuje uredba, ki je sestavljena gotovo v najboljši nameri, še celo vrsto možnosti za izigravanje, proti katerim ni dovoljno sankcij, na drugi strani pa smo že opetovano opozorili, da najlepši paragrafi nič ne pomagajo, ako manjka aparata, organizacije, da se v njih izražene namere tudi dejansko izvedejo.

Zelo lahkomišno bi ravnali tisti, ki bi menili, da je sedaj z novo pšenično uredbo zadeva preskrbe z moko že na najboljšem tiru. Vedeti je treba, da velik del našega naroda ne živi od pšeničnega kruha. Vprašanje koruze je še povsem neurejeno, s tem pa tudi problem najprimitivnejše prehrane velikih predelov Jugoslavije, a tudi Slovenije.

Medtem se špekulacija vedno bolj polasta vseh življenjskih potrebščin. Na živilskih trgih v mestih prihaja do nevšečnih prizorov. Cene skakejo skoraj vsak dan. Nič ni bilo bolj lahkomišno, kakor zadovoljiti se samo z ogorčenimi ugotovitvami in gledati, kako se kriza vsak dan bolj zaostre. Preskrba z živilom in držanje njihove cene na zmogljivi višini za široke kroge konzumentov, ni le vprašanje maksimiranja in reglementiranja, ni le problem kazenskih paragrafov in pretenj, temveč je problem aktivne organizacije našega trga. In sicer v najširšem pomenu te besede. Tu so poklicane država, banovina, velike občine. Toda ne k novim načrtom in kombinacijam po pisarnah, temveč k živemu, praktičnemu delu, ki se da organizirati le s pomočjo izkušenih ljudi, a predvsem tudi s pomočjo interesiranih ljudi. Naše zadugarstvo, a ravno tako naše trgovstvo, predvsem pa tudi organizacije, ki predstavljajo našega konzumenta in tudi kmečkega producenta, bi se morale strniti in složiti k enotnemu delu za izvedbo velikopoteznega prehranbenega načrta. Ugotoviti je treba potrebe prebivalstva, pregledati zaloge in možnosti njihove izpolnitve, prevzeti skrb za redno zalaganje posameznih krajev, stvoriti tudi sredstva za financiranje takega velikega posla. To je največja in najvažnejša dolžnost naših dni.

Nič ne pomaga izgovor, da nam je vlada ustanovila menda že lani neko Direkcijo za prehrano in ne pomagajo napovedi o silosih in skladiščih.

Organizacija prehrane je tudi glavno sredstvo za pobijanje špekulacije in draženja, ki predvsem tam uspeva, kjer je konzument navezan na špekulante.

Sveda, zadeva organizacije prehrane je ena plat medalje. Ni dovolj, da imaš živeža na razpolago, moraš biti tudi v stanju, da si ga kupiš. Tudi v tem oziru postajajo razmere v Sloveniji vedno težje. Brezposelnost narašča. Velik del naše industrije je v krizi zaradi pomanjkanja surovin. Prejemki nameščencev s stalnimi plačili ne odgovarjajo več najbolj nujnim potrebam in zlasti javni uslužbenec prihaja v desolatno stanje. Poviški, ki so bili nedavno odobreni za državne uradnike, so se izkazali kot daleko preskromni, še predno je bilo izvršeno prvo izplačilo za široke sloje manjka povsodi dela in zaslužka. Ze več mesecev sem se najavljal velika investicijska akcija, ki bi naj povsod po državi dala dovolj zaposlitve. Vladni organi so naznanjali

Ločeni sestanki na Dunaju

Včeraj dopoldne sta Ribbentrop in Ciano konferirala z Madžari, popoldne pa z Rumuni o transilvanskem problemu — Danes se bo konferenca nadaljevala

Dunaj, 29. avg. br. (Stefani) Danes ob 10. so se s posebnim vlakom pripeljali na Dunaj madžarski ministrski predsednik grof Teleki, zunanji minister grof Csaky, vodja madžarske delegacije za pogajanja z Rumunijo poslanik Hory in še nekateri drugi funkcionarji madžarskega zunanjega ministrstva. Na postaji jih je sprejel zunanji minister von Ribbentrop v spremstvu zastopnikov narodnosocialistične stranke, upravnih in vojaških oblasti.

Ob 10.30 sta italijanski zunanji minister Ciano in Ribbentrop v hotelu Imperial sprejela madžarskega državnika in ostalo delegacijo. Madžari so jima obrazložili svoje stališče glede Transilvanije in dosedanjih pogajanj z Rumunijo.

Ob 13. se je pripeljala na Dunaj s posebnim vlakom rumunska delegacija pod vodstvom zunanjega ministra Manoilescu. V delegaciji sta tudi bivši minister Valerijan Pop in general Dragilana, ki sta se z Madžari pogajala v Turn Severinu. Ob 16. sta zunanja ministra Ribbentrop in Ciano sprejela tudi

rumunsko delegacijo, ki jima je prav tako, kakor madžarska, obrazložila rumunsko stališče glede transilvanskega problema. Razgovor je trajal do 17.30 in ni bilo mogoče zvedeti prav nikakih podrobnosti.

Državnika osi sta nato ob sodelovanju italijanskih in nemških poslanikov v Budimpešti in Bukarešti ter pravniških in vojaških strokovnjakov proučila vse gradivo glede Transilvanije in podatke, ki so jih jima dali Madžari in Rumuni. Jutri se bodo razgovori z rumunskimi in madžarskimi državniki nadaljevali. Tedaj bodo imeli vsi skupaj sestanek, na katerem bodo, kakor napovedujejo nočjo, v poučenih dunajskih krogih, padle prve odločitve.

Prvi komunike

Dunaj, 29. avgusta. AA. (DNE.) Objavljeno je naslednje uradno poročilo: Zunanja ministra držav osi, v. Ribbentrop in grof Ciano, sta imela danes dopoldne razgovore s Telekim in Csakyjem, popoldne pa so bili razgovori z Manoilescu.

Želja osi po pravičnem in mirnem sporazumu

Po nemških in italijanskih vesteh v madžarsko-rumunskem sporu ni pričakovati diktata

MONAKOV, 29. avg. j. (DNE.) Južno-nemški listi prinašajo v zvezi z dunajsko konferenco komentarje, v katerih podčrtavajo velik pomen prizadevanja držav osi, da bi se naglo uredila vsa prečeta evropska vprašanja. »Münchener Zeitung« naglašja, da bo dunajski sestanek prinesel jugovzhodni Evropi tisto podlago, ki jo potrebuje za nadaljnji mirni politični razvoj. List podčrtava, da sta se Nemčija in Italija znašli pred neprijetno nalogo, urediti in preurediti težko dediščino, ki sta jo zapustili v Evropi Francija in Anglija. »Münchener Neueste Nachrichten« naglašja, da bosta državi osi postavili na Madžarskem in v Rumuniji v veljavo višje interese, ki zadevajo vso Evropo in za katere je potrebno, da doprinese oba naroda primerne žrtve.

Berlin, 29. avg. AA. (DNE.) Nemška diplomatsko-politična korespondenca objavlja članek, v katerem pravi med drugim:

Ko upoštevamo obsežna celinske politike, ki sta jo vodila London in Pariz, je brezobzirnost in premetenost, s katero je njuna diplomacija stalno podpirala neza-dovoljstvo in nasprotstva med posameznimi evropskimi državami in narodi v želji, da izigra drugega proti drugemu in da zagotovi sebi nadoblast nad celino. V nasprotju s tem pa smatratu Nemčija in Italija, ki sta se končno združili v dobrem in zlem na evropskem kontinentu, da je več kot potrebno, enkrat za vselej pome-sti s takšnim tako nedostojnim kot usodnim sistemom v Evropi. Sedanja vojna kot takšna ni bila v stanju, da istočasno na vseh krajih Evrope z orčjem odzdravi ali odstrani nezdružive pojave, to-dar kar je glavno, mi tudi ne želimo, da bi se rešitev povsod iskala s tem sredstvom. To velja predvsem za jugovzhodno Evropo, ki mora zdaj dobiti svojo naravo in obliko na temelju zakona pravičnosti in zdravega razuma, da bo nastopilo trajno pomirjenje.

Z ozirom na čut odgovornosti za usodo Evrope, ki prevladuje pri državah osi, se samo po sebi razume, da Italija in Nemčija nista želeli, da bi se s čimer koli oteževal in zavlačeval tak preobrat na boljše, najmanj pa zaradi tega, ker Anglija trdovratno želi nadaljevati svoj boj proti Evropi. S tem se pojasnjuje pobuda za razgovore v Monakovu, Solnogradu in Rimu. Cilj teh razgovorov je bil, pripo-ročiti vladama Madžarske in Rumunije, da po medsebojnih lojalnih sporazumih enkrat za vselej naredita konec sporu.

novi dobo, v kateri ne bo človeka, ki bi ne imel priložnosti, da zasluži svoj vsakdanji kruh. Toda od napovedi ne bo nihče niti enkrat sit. Treba je takojšnjih velikopoteznih ukrepov. Ni treba samo čakati, da bo prišel »blagoslov od zgoraj«. Za prvo silo se da tudi doma nekaj pričeti. Banovina ima iz povišanih davkov ogromne dohodke, ki daleč presegajo predvidene kredite njenega proračuna. Poznavalci razmer cenijo ta višek že sedaj na kakih 30 milijonov. Ta denar se ne sme raztrč-kati. Treba je marveč izdelati prime-ren investicijski program in to s sodelovanjem javnosti, ki se bi moral pričeti takoj izvajati. Ravno tako so naše mestne občine poklicane, da v svojem delokrogu podvzamejo iniciati-vo. One ne smejo več v aprovizaciji držati križem rok, ravno tako ne pri iskanju novih prilik za delo in zaslu-žek za široke sloje svojega prebival-stva.

Dobro bi bilo, da se na vseh mestih,

Medtem ko sta se Bolgarija in Rumunija hitro sporazumeli, pa pogajanja med Rumunijo in Madžarsko še do zdaj niso ustvarila podlage za sporazum. Državi osi smatratu zato v duhu svoje politike pomirjevanja za svojo dolžnost, da preprečita nadaljnjo postritev položaja in da ne zamudita ničesar, kar bi moglo pomagati pri urejanju odprta vprašanj.

Ansald o pomenu konference

Livorno, 29. avgusta. AA. (Stefani) »Telegraf« prinaša članek svojega ravnatelja Ansalda z Dunaja pod naslovom »Diplomatski dogodek v svoji pravi luči«. Pisec pravi med drugim, da je različnost tez, ki sta jih zastopali madžarska in rumun-ska vlada vzrok, da je ureditev transil-vanskega vprašanja postala zelo težavna, skoraj nemogoča s sporazumom med obema narodoma. Prirodno zanimanje držav osi za mir na Balkanu je zato rodilo po-svetovanje na Dunaju. To je ozadje du-najскеga diplomatskega sestanka. Ministra zunanjih zadev držav osi se ne mudita na Dunaju, da bi diktirala ali pa vsilila ka-kršnokoli ureditev zadev. V prtiljaji obeh zunanjih ministrov ni nobenega zemljevida z bodočimi mejami za Madžarsko in Ru-munijo. Pravičnejše meje se morajo do-ločiti s samim sporazumom med obema prizadetima državama.

Grof Ciano in v. Ribbentrop bosta samo podčrtala potrebo, da se v duhu zgo-dovinske oportunistične in evropske odgovor-nosti Madžarska in Rumunija sporazumeta v vseh vseh vprašanjih. Obe balkanski državi potrjujejo svojo željo po sodelovanju izgraditve nove Evrope, produktivne in miroljubne, a da se to doseže, morata po-kazati, da imata v tem zgodovinskem trenutku smisel za zmernost.

Angleški glas

London, 29. avg. j. (Reuter) K sestanku zunanjih ministrov Nemčije, Italije, Ma-džarske in Rumunije na Dunaju pripomi-nja diplomatski sodrudek Reuterjeve agen-cije, da pomeni ta konferenca zgolj po-novitve dunajске konference, ki je zase-la jeseni 1938 na Dunaju. Tedaj sta drža-vi osi posredovali med Češkoslovaško in Madžarsko in dobilek tega posredovanja je odnesla Madžarska. Nastaja vprašanje, ali ne bo tudi na sedanjih dunajskih konfe-

ki prihajajo v poštev, postavi dnevna politika v drugi red in se vse misli osredotočijo na krušno vprašanje. Ži-vimo v času, ko sta kruh in velika po-litika tesneje in neposredneje poveza-na nego kdaj koli. Težkoče življenja se vedno bolj odražajo v razpoloženju ljudstva in onim, ki so odgovorni, gre bolj kakor kdaj: »Caveant consules!« Ni važno, ali se razpoloženja širokih krogov odražajo od političnih ljudi in organizacij ali ne, in ali je razočaranje ljudstva večje ali manjše nad politiko, ki jo vodi ta ali ona stranka. Važno pa je, da narod v takih časih, kakor so današnji, občuti, da mu lastna država posveča svojo svojo pažnjo in skrb in da država svojo dobrobit veže na dobrobit svojega ljudstva. Ljudstvo, to niso po-samezniki, ki morda sedijo na toplih mestih ali pa si šole pripravljajo udob-na gnezda, ljudstvo, to je naš delovni človek, ki živi iz rok v usta, pa naj bo potem bajtar ali kmet, delavec ali uradnik, rokodelc ali intelektualc.

renci Madžarska odnesla delež uspeha na škodo Rumunije, ki bo žrtvovana, kakor svoječamo Češkoslovaška. Vprašanje je samo, ali bo posredovanje, ki bi zanj ne-ugodno izpadlo, Rumunija prenesla povsem pasivno, ali pa bi morda poskušala reagi-rati.

Odmev v Sofiji in Bukarešti

Bukarešta, 29. avg. j. (Stefani) Današnji rumunski listi pod velikimi naslovi prinašajo svoje informacije o današnji kon-

ferenci štirih zunanjih ministrov na Dunaju. Listi tolažijo mnenje rumunskih poli-tičnih krogov, da je treba sporne proble-me med Rumunijo in Madžarsko čim hi-treje urediti, kar želi tudi Italija in Nemčija.

Sofija, 29. avg. AA. (Stefani) Politični krogi v Sofiji so popolnoma istega mnenja kot Rim in Berlin glede rumunsko-madžarskih vprašanj in pričakujejo tudi hitrih in odločnih rezultatov. V Sofiji izkazujejo priznanje Italiji in Nemčiji zaradi njune akcije, ki gre za tem, da se normalizira in konsolidira položaj v Podunavju in na bal-kanskem polotoku.

Gafencu v Kremlju

Miroljubna zagotovila Molotova rumunskemu poslaniku v Moskvi

Bukarešta, 29. avgusta br. Po informacijah agencije Rador je bil bivši rumunski zunanji minister in sedanjí poslanik v Moskví Gafencu včeraj popoldne v Kremlju, kjer ga je sprejel predsednik sveta komisar-jev in komisar za zunanje zadeve Molotov. Ob tej priliki je dal Molotov rumun-skemu poslaniku vsa zagotovila glede miroljubnih odnosov med Rusijo in Rumunijo.

Po informacijah agencije »United Press« pa so se incidenti na rusko-rumunski meji tudi v pretekli noči in še davi ponovili.

Bukarešta, 29. avgusta. s. (Col. BC). Ruska vlada je baje poslala rumunski vladi no-to, s katero so rumunsko-ruski obmejni inci-denti likvidirani.

Rusija ni povabljena na dunajsko konferenco

Berlin, 29. avgusta. s. (Col. BC). V kro-gih tukajšnjega ruskega poslanstva izjavljajo, da ne bo noben ruski opazovalec pri-soten pri dunajski konferenci. Rusija na konferenco tudi ni bila povabljena.

Rumuni se umikajo s sovjetske meje

Bukarešta, 29. avg. j. (Rador). Rumun-sko vojno poveljstvo je o položaju ob vzhodni in severovzhodni meji izdalo služ-beni komunike, v katerem pravi, da so bile gotove vojaške institucije umaknjene z meje Besarabije in Severne Bukovine, ter so se premaknile globlje v notranjost države. Komunike nato izrecno naglašja, da ta umik nikakor ne sme veljati za definitiven umik Rumunije iz teh obmejnih predelov, ker so tako rumunske čete, kakor tudi upravna oblastva ostala na svojih me-stih. Iz obmejnih predelov so bile umak-njene le dotične institucije, ki bi utegnile s svojo navzočnostjo otežkočiti položaj.

Bukarešta, 29. avg. br. (C. B. S.) Čeprav je rumunska vlada že snoči izdala komunike, ki skuša pomiriti prebivalstvo v vzhodnih predelih Moldavije zaradi eva-kuacije vojaških uprav in vseh zalog voj-

Pogajanja z Bolgari še vedno niso končana

Včeraj je bil zopet sestanek šefov rumunske in bolgarske delegacije

Bukarešta, 29. avg. p. O pogajanjih v Crajovi sta bila danes objavljena naslednja dva komunikeja:

Danes dopoldne sta se šefa rumunske in bolgarske delegacije ponovno sestala, pravni in finančni strokovnjaki pa so nadaljevali svoje delo.

Po drugem komunikeju je rumunska de-legacija ob 13. priredila bolgarski kosilo v hotelu »Minervia«. Strokovnjaki so po-poldne nadaljevali svoje delo. Razgovorom sta prisostvovala tudi rumunski državni podtajnik Grigorescu in vseučiliški profesor Telo. Nekaj časa se je pogajanj ude-ležili tudi bolgarski poslanik v Bukarešti Petrov-Comakov v družbi tiskovnega ata-šeja.

Sofija, 29. avg. j. O razgovorih med bol-garsko in rumunsko delegacijo v Crajovi ne prinašajo današnji bolgarski listi nobe-nih takih podrobnosti, po katerih bi se lahko sklepalo, da se pogajanja bližajo za-ključku. Informacije listov iz Crajove na-glašajo le to, da sta se stališči obeh dele-gacij po zadnjih razgovorih med rumun-skimi in madžarskimi voditelji precej pri-bližali in postali enotnejši. Veliko pozor-nost pa je vzbudilo danes v bolgarskih po-litičnih krogih pisanje »Posledne pošter, ki odkriva, da se v bolgariji zaradi zavla-čevanja razgovorov v Crajovi kažejo po-časi znaki nezadovoljstva. Bolgarsko jav-no mnenje jemlje z začudenjem na znanje tudi nerazumljivo oklevanje Rumunije, ko je bilo vendar v Solnogradu z velikim po-udarkom dogovorjeno, da se bo mejno vprašanje med Bolgarijo in Rumunijo uredi-lo v kar najbolj pospešenem tempu.

Kakor poročajo današnji listi, sta pri-spela včeraj v Crajovo rumunski strokov-njak za mednarodno pravo Bela in bolgar-ski poslanik v Bukarešti, ki sta imela va-žne razgovore. V sredo popoldne je nato vodja rumunske delegacije odpotoval v Bu-karešto po nove instrukcije.

nih potrebščin iz obmejnih pokrajin v no-transtoj dežele, se je vendarle izvedelo, da je zavlada vzdolž Besarabije in Bukovi-ne prava panika. Rumunske oblasti so od-redile, da se morajo iz obmejnih mest od-peljati v Bukarešto tudi vsi arhivi in vse količjak vredne stvari.

Madžarska letala nad Rumunijo

Bukarešta, 29. avgusta. br. (CBC). Tu je bil objavljen službeni komunike, v kate-rem ugotavljajo rumunske oblasti, da so Madžari ponovno vdrlí na rumunsko ozem-lje, čeprav je rumunska vlada že po prvem incidentu energično protestirala v Budim-pešti. Ze nekaj madžarskih letal je prodrlo celo 400 km daleč nad Rumunijo in se po-javljali nad Brašovim in Somesulom in dru-gimi mesti.

Madžarska letala so spuščala tam na me-sta protirumunske propagandne letake. Dne 27. t. m. je priletel nad Rumunijo neki madžarski bombnik, ki so ga rumunska lov-ska letala prisilila, da se je nemudno umaknil nazaj na madžarsko stran. Ma-džarsko letalo je bilo poškodovano in nje-gova posadka je bila ranjena. Včeraj so se madžarska letala zrova pojavila nad Transilvanijo in eno izmed njih je odvr-glo 6 bomb na Satu Mare Bombe so eksplodi-rale v centru mesta. Pozneje je rumunsko protiletalsko topništvo to letalo sestrelilo.

Odklonjen rumunski poslanik

Bukarešta, 29. avg. j. (TOP) V rumun-skih diplomatskih krogih izjavljajo, da je angleška vlada odklonila agreement za no-vega rumunskega poslanika Stoica v Lon-donu. Kakor zatrjujejo v rumunskih di-plomatskih krogih, se ta odklonitev ne na-nana na osebnost poslanika, marveč je ho-tela angleška vlada z odklonitvijo samo iz-raziti svoje nezadovoljstvo nad novo smer-jou rumunske zunanje politike.

Politična amnestija v Rumuniji

Bukarešta, 29. avg. br. (Stefani) Kralj je podpisal ukaz o amnestiji za vse poli-tične zločine in prestopke v času od 1. ja-nuarja 1937 do 30. aprila 1940. Amnestija se nanaša v prvi vrsti na člane Železne garde, kolikor jih še niso izpustili iz za-porov.

Preventivna cenzura na Madžarskem

Budimpešta, 29. avg. br. (Stefani) Vlada je izdala novo uredbo o preventivni cen-zuri, ki je stopila v veljavo že z današ-njim dnem. Za vsak prekršek proti določ-bam uredbe so določene hude kazni.

Razpust avstralskega parlamenta

Canberra, 29. avg. br. (DNE.) Britanski generalni guverner je danes s posebnim dekretom razpustil avstralski parlament. Zaenkrat še ni znano, kdaj bodo razpisane nove volitve.

Iz Celja

— Planinska slavnost na vrhu Ojstrice bo v nedeljo ob otvoritvi nove visoke alpske poti, ki vodi iz Logarske doline preko Skrbine na vrh Ojstrice. Slavnost se bo pričela ob pol 11. s sv. mašo, ki jo bo daroval g. župnik Sunčič. Po blagoslovitvi bo nova pot na svečan način odprta in izročena planinskemu prometu. Takoj po slavnosti se bodo planinci zbrali v Kočevskem domu na Korošici, ki je le pol ure oddaljen od vrha Ojstrice. K prireditvi bosta iz Celja vozila dva posebna avtobusa, v soboto ob 16. in ob pol 21. izpred kolo-dvora. Za ta izlet se je treba čimprej prijaviti podružnici SPD v Celju.

— **Tlačenje Mariborske ceste.** Gradbeno ministrstvo je odobrilo modernizacijo in tlačenje Mariborske ceste od rudarske šole skozi Gaberje do Ceste na pokopališče na Sp. Hudinji. Cesto bodo tlačkali z granitnimi kockami in zalili stike z asfaltom. Stroški bodo znašali okrog 1.800.000 din. K tej vsoti bo prispevala tvrdka Westen 500.000 din, ostali znesek pa bo krila državna uprava. Licitacija del bo kmalu razpisana. Mestna občina bo začela najbrž obnem s temi deli tlačenja hodnika za pešce ob Mariborski cesti od rudarske šole do Kovinarske ulice v Gaberju.

— **Velike goljufije s papirko in poprom.** V zadnjem času se je vozil 29letni Hugo P. iz Ljubljane z avtomobilom po Sloveniji. Tako je obiskal Ljubljano, Kranj, Skofjo Loko, Trzin, Domžale in Celje. Izdajal se je za potnika neke ljubljanske tvrdke in je ponujal številnim tveganjem papirko in poper v nakup. Napravil je mnogo zaključkov in je prejel na zahtevo večje zneske na račun, blaga pa ni dobival. V sredo popoldne ga je aretirala celjska policija. Pri njem so našli naročnine knjige brez označbe tvrdke. Pri zaslišanju je izjavil, da je zastopnik neke ljubljanske tvrdke. Ko so pa ugotovili, da je omenjena tvrdka galanterijska, so tvrdko brzojavno vprašali, ali prodaja tudi papirko in poper. Tvrdka je celjski policiji odgovorila, da nima z aretiranim nikake zveze. S Hugom se je vozil še neki njegov tovariš, ki ga je policija prav tako aretirala. Predstojništvo mestne policije v Celju poziva vse, ki jih je Hugo P. oskodoval, da ji to čimprej javijo.

Iz Maribora

— **Deputacija mariborskega gledališča pri banu.** Da bi se slednji popravilo krivico zapostavljanje mariborskega gledališča, se je podala ista deputacija, ki je bila pred dnevi pri mariborskem županu, še k banu dravske banovine v Ljubljano. Na nase vprašanje nam je gledališka uprava pojasnila, da je mariborska državna subvencija, ki je itak daleko najnižja (300.000 din), vključno ponovnim prošnjam tudi letos ostala nepovišana. Kakor znano, je ljubljansko gledališče pred 3 leti imelo približno 3 milijone din državne podpore, letos pa bo prejelo z naknadnimi krediti vred čez 4 in pol milijona din. Kakor se je našlo za ljubljansko gledališče 50% povišanje, ga bo treba, najti tudi za mariborsko, še toliko bolj, ker ima itak daleko manjšo državno podporo, vrši pa narodnostno še važnejšo vlogo od Ljubljane.

— **Kruh se je spet podražil.** Mariborski pekovski mojstri so na seji v sredo 28. t. m. sklenili, da povišajo z današnjim dnem cene kruha in sicer zaradi tega, ker cene moke stalno naraščajo. Ker je v Mariboru v veljavi tako zvan komadni sistem, bodo posamezni kosi kruha manjši, dočim bo cena ostala ista. Tako bo tehtala štruca ali hleb belega kruha po 4 din 62 dkg, štruca ali hleb polbelega kruha za 4 din 73 dkg, štruca ali hleb črnega kruha po 4 din pa 80 dkg. Manjša štruca ali hleb po 2 din bo tehtal polovico omenjene teže. Cena drobtinam je bila določena na 12 din kg, pečeno domačega kruha strankam 3 do 4 din po velikosti. Cena kruhu je zdaj za 30% višja kakor v istem razdobju lanskega leta.

Glavna kolektura drž. razr. loterije

»VRELEC SREČE«
ALOJZIJ PLANINŠEK,

LJUBLJANA, BEETHOVNOVA 14,
javlja izid žrebanja z dne 29. avgusta 1940,
V. razreda 40. kola:
DIN 200.000.— št. 42060
DIN 50.000.— št. 40233 84818
DIN 24.000.— št. 42766 82672
DIN 20.000.— št. 18977 40898 85212
DIN 16.000.— št. 32975 82655
DIN 12.000.— št. 36770 37984
PO DIN 10.000.—
14961 35766 36746 51623 57099 63873 70743
71243 79076 79620
PO DIN 8.000.—
3804 22270 29863 34177 62931 64451 65318
75281 94534 96458
PO DIN 6.000.—
3538 3644 9729 13873 19559 25402 51654
56693 61701 68242 73102 77576 77696 81532
88904
PO DIN 5.000.—
2800 10025 21600 23129 32747 36741 37379
48565 83638 94177 94625
PO DIN 4.000.—
2286 20771 26827 37281 47017 47706 47861
49833 49842 55904 62297 69029 82904 83141
90895 92176 92241
Nadalje je bilo izrebranih še veliko števil dobitkov po din 1.000.—.

Ker so bili dobitki javljeni telefonično eventuelna pomota ni izključena.
Prihodnje žrebanje bo jutri 30. t. m.
Vsi oni, ki so zadeli v kolekturi »Vrelec sreče« naj srečke takoj predložijo v izplačilo.

— **Sokol I. priredi v nedeljo lishkoatletске tekme in veliko letno narodno prireditve brez vstopnine.** Začetek ob 15. uri, igra godba »Drava«.

— **Mestno poglavarstvo** je zaključilo prijave za četrtinsko vozino v Ljubljano. Odslej naj se interesi prijavljajo pri »Putniku«.

— **V soboto 31. avgusta zadnja ponovitve »Matije Gubca«** v Rušah ob 20. uri. Iz Maribora bo peljal poseben vlak, ki se bo vrnil po predstavi Mariborčan naj si nabavi vozne listke pri »Putniku«.

— **Bik »koro usmrtil človeka.** Pri Sv. Juriju v Slovenskih gorah je podivil bik, ki je navalil na 38letnega viničarja Franca Vidoviča, ter ga nabodel na rogove. Nesrečni Vidovič je oblezel z zlomljenimi rebri ter hudimi notranjimi poškodbami. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer si zdravniki prizadevajo, da bi mu rešili življenje.

— **Dve žrtvi dela.** V Pekrah je pri spravljanju otave neki delavec po nesrečnem naključju prebodel z železnimi vilami dlan levice 27letnemu viničarju Ludviku Verniku, ki se je zatekel v mariborsko splošno bolnišnico. — V Slovenski Boistrici je prišel z levico 55letni žagar Leopold Detiček v cirkularko, ki mu je odrezala prste. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

— **Usoda nezakonskega otroka.** 22letna viničarka Katarina iz Košakov je pred 4 meseci rodila hčerko. Pustila jo je pri se-

stri, ki ima sama 4 majhne otroke. Mati nezakonskega otroka je morala na delo in ni imela časa, da bi se brigala za otroke, ki je po več dni ležal v blatu. Zadeva je prišla na uho orožnikom, ki so našli otroka v neki skatiji vsega zamazanega in blatnega ter z naglinitim tilnikom. Zdravstveno stanje ubogega otročiča je zelo resno. Mater so orožniki ovdarili državnemu tožilstvu zaradi malomarnega skrbstva.

— **V zadnjem trenutku rešen.** V Podgorcih je bil 44letni delavec Štefan Bedniček zaposlen pri košnji. Nenačoma mu je postalo slabo in se zgrudil na tla. Padel je z desnico na koso, ki mu je prerezala žilo odvodnico na desnici. Bedniček bi gotovo izkrmavel, če ga ne bi pravočasno našli in poklicali zdravnika, ki mu je rešil življenje.

Iz Kamnika

— **V življenju je nebroj tako zapletenih stvari,** da jih ni mogoče rešiti brez konflikta. Pehaš se in trudi na vse načine, da bi jadrno pošteno skozi življenje, lepega dne pa te valovi vržejo ob skale, veslo ti pade iz rok, čolnli tvojega stremjenja in hrepenenja je razbit. Tako in podobna vprašanja rešuje Makso Šnuderl v svojih »Lopovščinah«, ki jih bomo videli v soboto 31. avgusta zvečer na odru Narodne čitalnice. Režira dr. Bratko Kreft. Devet različnih vlog pa odigrata Nada Gabrijelečeva, Valo Bratina in Stane Sever.

Gospodarstvo

Pred revizijo finančne uredbe banovine Hrvatske

Včeraj sta se sestala v Zagrebu finančni minister dr. Šutej in predstojnik finančnega oddelka banske oblasti dr. Franovič. Razpravljala sta o reviziji uredbe o financiranju banovine Hrvatske. Vprašanje revizije te uredbe je postalo tembolj aktualno, ker se bodo zaradi povišanja plač banovinskim uradnikom in upokojencem s 1. septembrom povečali izdatki banovine Hrvatske za 70 milijonov dinarjev na leto. Kakor znano, je po uredbi o financiranju banovine Hrvatske pripadla banovini samo trošarina na vino in žganje, za katero so računali, da bo znesla 130 milijonov dinarjev na leto. Vendar pa se je že sedaj pokazalo, da bo ta dohodek mnogo manjši. Zato zahteva banovina Hrvatska, da se prenesejo na banovino tudi nekatere druge davčine. V načelu naj bi se povečal delež banovine Hrvatske pri skupnih državnih dohodkih, ki se je doslej jemal v račun z 29%, ker je dejansko pri donosu davkov večji, in je tudi življenjski standard na Hrvatskem višji. Kar se tiče neposrednih davkov, ki so bili prenešeni na banovino

Hrvatsko, je znano, da je bil njihov dotok v prvih mesecih slab, zaradi česar se je pojavila zahteva, da se banovini Hrvatski prepusti tudi davek na poslovni promet na njenem področju.

Posebno vprašanje predstavlja razdelitev fondov, ki jih je okrog 150. Za razdelitev je bilo določenih 52 fondov, vendar pa to doslej še ni izvršeno. S to razdelitvijo bi dobila banovina Hrvatska okrog 100 milijonov dinarjev.

Na konferenci med finančnim ministrom dr. Šutejem s predstojnikom finančnega oddelka banske oblasti Franoličem je bilo baje ugotovljeno, da bo treba novi proračun banovine Hrvatske za prihodnje leto povišati vsaj za 500 milijonov dinarjev.

Proračun banovine Hrvatske za leto 1940/41 znaša 1451 milijonov din; od tega proračuna pa se bo porabilo le 9 dvanajstst, ker se po novo proračunsko leto banovine Hrvatske pričelo že s 1. januarjem in bo v skladu s kolektorskim letom. Zato pripravlja banovina Hrvatska že sedaj predlog za novi proračun.

Izvoz svinj se je zaradi visokih cen ustavil

Zaradi izredne podražice koruze je pitanje svinj postalo docela nerentabilno in se je tudi povsod ustavilo. Vzporedno pa se je cena pitanih svinjam dvignila in se danes plača na trgu v Vojvodini in v Slavoniji 11 do 13 din za kilogram žive teže. Ta cena pa je previsoka za izvoz, ker so pri izvozu v Nemčijo in Italijo določene fiksne cene. Zato se je ustavil izvoz svinj, ki je že v zadnjih mesecih precej nazadov.

Že statistika našega izvoza za julij je pokazala, da smo v tem mesecu izvozili le nekaj manj nego 16.000 svinj nasproti 37.400 v istem mesecu lanskega leta.

Težkoče s pitanimi svinjami bodo odpravljene šele, ko bo na razpolago nova koruza. Seveda pa ni verjetno, da bi cena prekomerno narasla, ker bo na drugi strani na razpolago povečana ponudba mesnih svinj. Oni, ki so v zadnjem času pitali svinje s koruzo, ki so jo plačali že po visokih cenah, računajoč, da se bo cena svinjam morala povišati, skušajo sedaj doseči višje cene za svoje pitane svinje; oni pa, ki niso imeli poguma pitati svinje z drago koruzo, ponujajo sedaj napol pitane svinje v Vojvodini in v Slavoniji tudi po 9 din za kilogram žive teže. Kmetovalci, ki imajo pitane svinje, zadržujejo blago v pričakovanju višjih cen in tako se je preko noči zgodilo, da je celo na domačem trgu pričelo primanjkovati pitanih svinj in zlasti masti. To stanje pa ne bo moglo trajati dalj časa, ker je produkcija svinj v naši državi, ki izvažala velike količine tega blaga, mnogo večja, nego znaša potreba našega notranjega trga.

Kontingenti za izvoz svinj, ki so bili dodeljeni za prvi teden septembra, bodo po zahtevu izvoznikov do 70% ostali netekorišni, ker so izvozniki vrnilli izvozna dovoljenja in zahtevali, naj bi direkcija za zunanjo trgovino izposlovala povišanje cen svinjam pri izvozu v Nemčijo in Italijo na 16 din za kilogram žive teže.

Sanacija hrvatskega zadrugištva

Kakor smo že kratko poročali, bo imel Središnji savez hrvatskih seljaških zadrug 8. septembra svojo glavno skupščino. Ta zveza zadnjih devet let ni imela obnega zbora. Zato bodo delegatam zadrug predloženi računski zaključki za vsa leta od 1931 do 1939.

Težkoče pri tej zvezi so se pričele že leta 1931, predvsem zaradi tega, ker zveza ni mogla izvesti parcelacije kupljenega veleposestva v Cabuni, ker je med tem prišla agrarna reforma. Za odvzeto zemljo je zveza dobila odškodnino v višini 1300 din za oral v 4% agrarnih obveznicah, kar predstavlja po borznem tečaju teh obveznic 750 din v gotovini. To odškodnino pa je vrhu tega zveza dobila šele ob koncu lanskega leta, odnosno v začetku letošnjega leta. Del odškodnine je zveza dobila po obstoječih zakonih, za drugi del odškodnine pa so bila izdana posebna zakonska pooblastila. Vprašanje, ki se je vleklo devet let, je prišlo do rešitve šele po ustanovitvi banovine Hrvatske. Sedaj je zvezi izplačana odškodnina za največji del po agrarni reformi odvzete zemlje, za zgradbe, žito in elaborate. S tem je bilo rešeno vprašanje sanacije zveze. Zajamčena so od banovine Hrvatske tudi sredstva za sanacijo samih včlanjenih zadrug, ki dobivajo za svoje terjatve, odstopljene Prizadu, le 3% obresti, same pa so zlasti pred leti morale plačevati Narodni banki in Privilegirani agrarni banki 7 do 8% obresti. Vrhu tega so morale zadruge odstopiti v zvezi z

zveza 30% včlanjenih zadrug, med njimi 101 kreditno in 140 produkcijskih. Na predkonferenci delegatov včlanjenih zadrug, ki je bila v sredo na dan pred skupščino, je bilo sklenjeno, da se bo spliška zveza včlanila v glavno zvezo zadrug »Gospodarske sloge«.

Gospodarske vesti

— **Vprašanje uredbe o organizaciji produkcije in prometa.** V beograjskih vladnih krogih napovedujejo, da bo že te dni izdana ponovno napovedana uredba o organizaciji produkcije in prometa, ki bo pomenila osnovo za uvedbo načrtnega gospodarstva v naši državi. O tej uredbi bo ministrski svet sklepale te dni.

— **Trgovinski minister dr. Andres bo posetil dunajski velesejem.** Iz Beograda poročajo, da bo trgovinski minister dr. Andres odpotoval na Dunaj, kjer bo prisostvoval otvoritvi dunajskega velesejma. Z njim bo odpotoval v Nemčijo več višjih funkcionarjev trgovinskega ministarstva. Dr. Andres se bo na Dunaju sestal z nemškimi gospodarskim ministrom dr. Funkom in ministrom Landfriedom.

— **Razširjenje uredbe o pšenici in kruhu na banovino Hrvatsko.** Narodne Novine objavljajo banovo naredbo, s katero se razširja na področje banovine Hrvatske uredba o preskrbi prebivalstva in vojske s kruhom, ki določa enotno peko krana in enotno moko.

— **Odobreno povišanje glavnice.** Banska uprava je odobrila tvrdki F. Helmrihar, leoni industrijski d. d. v Skofji Loki, povišanje delniške glavnice od 0,5 do 2 milijona din v smislu sklepa obnega zbora delničarjev z dne 27. maja t. l.

Borze

29. avgusta

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespremenjeno 14.70 — 14.90. Grški boni so se ponovno dvignili; v Zagrebu je bilo povpraševanje po 44. v Beogradu pa je prišlo do zaključka po 47.10. Bolgarski klirinški čeki so se v Beogradu nudili po 92. Tečaji na svobodnem trgu se nadalje ravnaajo po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektne tržišču se je vojna škoda pri mirni tendenci nudila po 444 (v Beogradu je bil promet po 444). Do zaključkov je prišlo v 6% dalmatinskih agrarnih obveznicah po 68.25 in v delnicah PAB po 185.

Jutri bo otvoritev velesejma

Jutri ob 10. uri bo svečana otvoritev XX. ljubljanskega velesejma, ki ji bodo prisostvovali odlični predstavniki vsega našega javnega življenja.

Cene vstopnicam in legitimacijam za obisk ljubljanskega velesejma za tiste, ki bodo z rumeno železniško izkaznico za 2 din izkoristili 50% popust na železnici so naslednje:

a) ako je vozna karta do Ljubljane veljala do 25 din, dobi obiskovalec pri velesejski blagajni vstopnico za 10 din, ki daje pravico do enega dnevnega in enega večernega obiska velesejma;

b) ako je karta veljala do 60 din, dobi obiskovalec vstopnico za 15 din, ki daje pravico na tri dnevnega in tri večerna obiske velesejma;

c) ako je karta veljala preko 60 din, dobi obiskovalec vstopnico za 25 din, ki daje pravico na pet dnevnih in pet večernih obiskov velesejma.

Za ljubljance odnosno tiste, ki se voznih olašav ne bodo posluževali, stane legitimacija 25 din in daje pravico na 10 dnevnih in 10 večernih obiskov velesejma. Vstopnica za enkratni obisk velesejma stane 10 din.

Reja malih živali je zlasti dandanes zelo važna v narodnem gospodarstvu. Na ljubljanskem velesejmu od 31. avgusta do 9. septembra bo zanimiva razstava malih domačih živali

ZAHVALA

Prijateljem in znancem, ki so s nami sočustvovali, spremljali našega predobrega očeta in starega očeta na njegovi zadnji poti in mu pokrili grob s cvetjem, iskreno najiskrenejšo zahvalo.

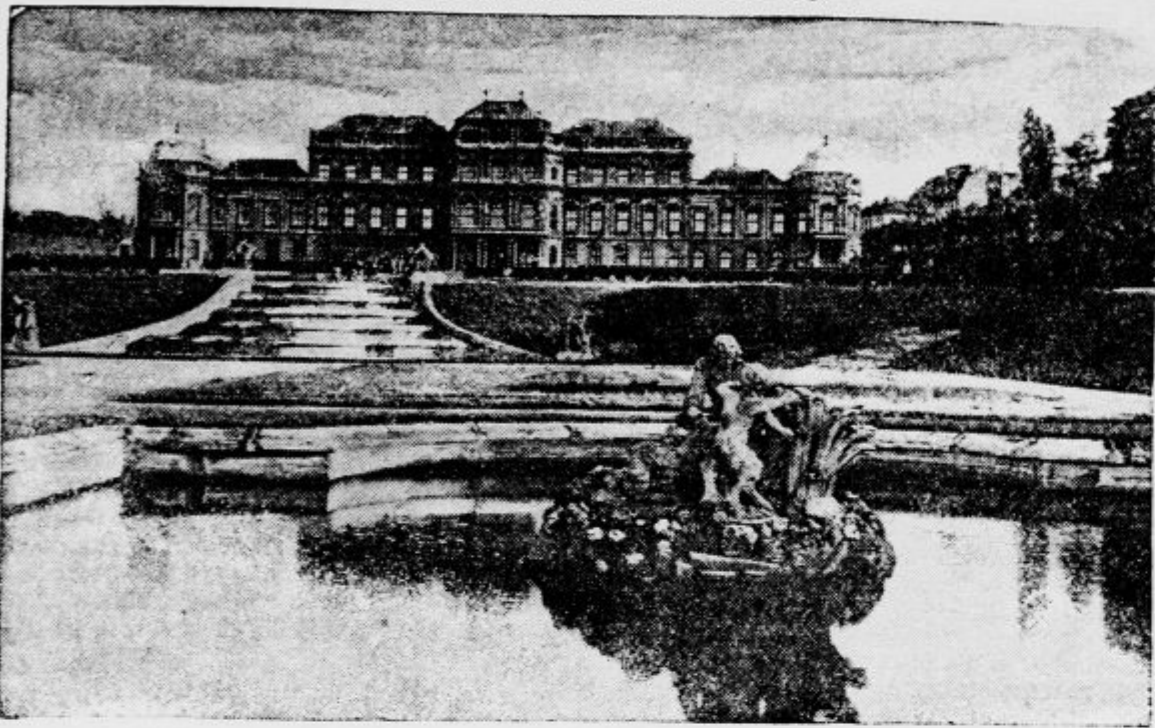
Svete maše zadušnice se bodo darovale v ponedeljek, dne 2. septembra ob 8. uri s jutraj v frančiškanski cerkvi v Ljubljani in v farnih cerkvah: Rova, Palovca, Homec, Radomlje, Mengeč, Šmihel.

Kolovec—Rupercvrvh, dne 30. avgusta 1940.

Rodbine:

Ing. Vladi Stare, Sašo Stare, dr. M. Rus, ing. M. Lenarčič, Fr. Fabiančič

Dvorec Belvedere na Dunaju

Svojeas je tukaj rezidiral kancelar Schuschnigg, zdaj pa se v njem posvetujejo nemški, italijanski, rumunski in madžarski zunanji ministri o usodi Transilvanije

Vzdolž Rokavskega preliva

Vtisi ameriškega reporterja s francoske obale

Posebni poročevalci ameriške agencije »United Press«, ki mu je vrhovno poveljstvo nemške vojske dovolilo ogled obale ob Rokavskem prelivu, piše:

Ogledal sem si nabrežje med Ostendom in Boulognom v družbi šestih tovarišev. Videl sem na tucate pomožnih letališč: o kakšni ekspedicijski vojski, ki bi bila namenjena na Angleško, pa nisem opazil ničesar. V teku štirih dni sem napravil po Nemčiji, Belgiji in Franciji 3000 km pota. Povsod sem se mogel prepricati, kako spretno je nemško letalstvo spremenilo nivoje v letališča, skednje pa v lope za letala. Na belgijskem in francoskem ozemlju tvorijo te lope velikanske, strumno organizirano omrežje, ki rabi pri sedanjih napadih na Anglijo.

Niti ob obali, niti v neposrednem zaledju nisem mogel ugotoviti večjega zbiranja čet, čeprav je mogoče, da se tam nahajajo kakšni oddelki. Ponovno smo srečali kolone avtomobilov, ki so vozili letalske oddelke na letališča ali na topničarske oddelke, namenjene na bojišče. Vozila, ki sem jih videl na tej poti, so se pomikala izključno proti vzhodu. Na treh krajih sem opazil tudi velike topove na tračnicah. Ti topovi so se mi videli sposobni za obstrlevanje angleške obale.

Največja živahnost vlada v področju rtov Cap Blanc in Cap Gris Nez, kjer je angleška obala oddaljena samo 33,6 km od francoske. Čeprav nismo doživeli nobene bitke v zraku, je mrgolelo letal po zračnih višavah. Med vožnjo vzdolž obale so nam sporočili, da so sestrelili tri angleška letala, videli pa smo ostanke enega letala tipa Spitfire, ki je očividno že več dni ležalo v nekem žitnem polju. Na drugem kraju smo videli, kako so vlekli razbito letalo Spitfire iz morja.

Ko smo stali na črni pred Calaisom in smo obrnili pogled proti Angliji, smo slišali od tam zmrzane bomb. Tudi ropot protiletalskih baterij je bilo slišati vmes. Opazovali smo, kako je trideset nemških bombnikov v strnjenih vrstah odletelo proti Angliji. Pozneje jim je sledilo še 23 aparatov. Če dve uri se je vrnilo 18 bomb-

nikov. Če je bila to skupina letal, ki smo jih videli prej, nisem mogel ugotoviti. Ves ta čas so drevili Messerschmitti po zraku. In sicer v skupinah in posamič. Spremljali so bombnike na poletu proti Angliji, potem pa so se vračali. Dvigali so se z improviziranih letališč in so pristajali z ne navadno okretnostjo. Strmoglanci in Heinkeleji bombniki so bili na zemlji dobro maskirani z drevesnimi vejami. Tam, kjer si ne bi nihče predstavljal letališča, pa nas je nenadoma opomnil ropot letalskega stroja, da so tudi letala blizu.

Po nitvah v Belgiji in Franciji so kmetje popravičili žetev navzleč pomanjkanju delovnih moči. V obeh deželah sem tudi videl, kako odstranjujejo razvaline nedavne vojne. Dokler ne bodo teh odstranili, ne bo mogoče začeti z obnovitvenimi deli. Treba pa je povedati, da so mnoge vasice, kjer je bilo še nedavno vse kakor izumrlo, danes prijetno oživljene. Prebivalstvo si povsod prizadeva, da bi se moglo vrniti k normalnemu življenju.

Tisoč ujetnikov v Britski Somaliji

Agencija Stefani v Rimu je izdala uraden pregled o bojih v Britski Somaliji. Iz poročila izhaja, da so čete generala Nasija prodirale v treh skupinah. Operacije so se razvile v treh fazah. Med 3. in 6. avgustom je padla Hargeisa, med 16. in 19. avgustom so bile premagane nekatere utrdbne ter je prišla v oblast Italijanov karavanska cesta pri Lafaruku. Istočasno so Italijani zasedli Berbero.

Poročilo navaja tudi številke o vojnem plenu. Tako so n. pr. Italijani uplenili na tem pohodu kakšnih sto motoriziranih vozil, več avtomatskega orožja, topov, oklopnih voz, živih in materiala za tehnične oddelke. Na pohodu so ujeli približno tisoč mož, deloma pripadnike redne vojske, deloma Somalijce v angleški službi.

Matere imajo prednost

Uradni list francoske vlade v Vichyju objavlja naredbi, ki daje materam prednost pri obiskih v uradih ter pri nakupih v trgovinah. Prav tako imajo matere prednost pri blagajni na pošti in na železnici. Izkaznico dobe samo matere, ki imajo najmanj tri otroke pod štirinajst letom starosti ali vsaj dva otroke, ki še nista štiri leta stara.

Nagrada za ujete žive padalce

Londonski »Star« poroča, da je angleški major Lucas prošil letalsko ministrstvo naj razpiše nagrado v znesku 5 funtov za vsakega živega padalca, ki bi ga ujeli na angleškem ozemlju. S tem ukrepom, meni Lucas, bi bili zaščiteni tudi angleški letalci, ki morajo časih zaradi izgubljenega letala odskočiti s padalom, da si rešijo življenje. Predlog bo stavljen tudi v londonski spodnji zbornici.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da sta zunanja ministra Ribbentrop in grof Ciano za časa dunajskih posvetov nastanjena v dunajskem hotelu »Imperial«; da tvori balonsko zaporo nad Londonom 800 balonov in da je to najdražji način obrambe pred napadi iz zraka;

da ima Kanada danes izvežbanih četr milijona mož, 300.000 nadaljnjih pa je na tem, da vsak čas pomnožijo to število nad pol milijona vojakov;

da se Angleži spričo nemških napadov na Anglijo tolažijo s tem, da je v 16. stoletju orkanski vihar uničil špansko armada pred britanskim otočjem;

da se je na Nizozemskem začelo gibanje proti Zidom;

da je finska vlada uvedla nov davek, ki bo obremenil trgovino na drobno za 8 odstotkov;

da so se te dni vrnili iz Francije v Nemčijo zadnji nemški vojni ujetniki;

da je te dni iz Londona odpotovalo v Južno Afriko 315 otrok, ki bodo ostali na črnem kontinentu do konca vojne;

da so trg sv. Avgustina v Modeni preimenovali v trg Itala Balba;

da je v Bologni umrla v 77. letu svoje dobe Laura Carducci, hči velikega pesnika Giosuèja Carduccija;

da ima Francija pod orožjem še vedno 1.200.000 mož, ki se ne morejo vrniti na svoje domove;

da so bile železnice v baltičskih državah priključene sovjet železniškemu omrežju;

da so nemška letala v zadnjih dveh dneh vržila na ozemlje Londona nad 400 ton eksplozivnih bomb;

da so Angleži osnovali posebno šolo za letalce v Indiji.

Poglavar nekega somalskega plemena

izjavlja pokorščino italijanski oboroženi sili

Londonska nedelja v vojni

Prebivalstvo angleške prestolnice se ne da zbegati

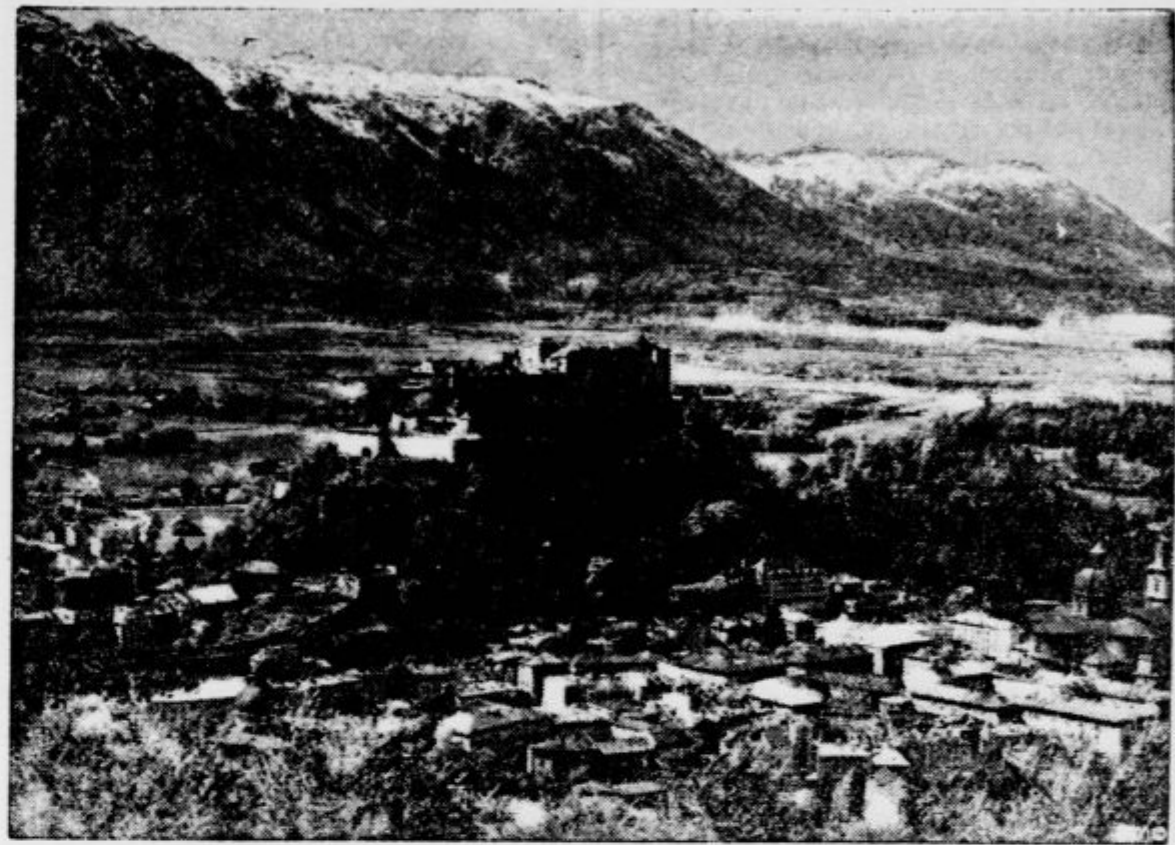
Korespondent ameriške »United Press« poroča, da so nemška letala že nekajkrat napadla London, toda Londončani si navzlic temu ne dajo kratiti veselja, ki si ga privoščijo ob koncu tedna. Vse se odigrava v skladu z zahtevami angleške tradicije. Parki so polni sprehajalcev, ki so se nebrizično sprehajali po stezicah.

Medtem ko so nemška letala obmetavala London z bombami ter so se odigravale nad prestolnico hude zračne borbe, so se v Hyde parku zbirale množice ter poslušale govornike, ki so obravnavali vsa mogoča vprašanja. Tudi čajarne so bile izvrstno obiskane. Povsod se je trlo ljudi. Prigrizovali so pecivo in srebrali čaj.

Tako je bilo v Londonu tisto nedeljo, ko je bil dvakrat alarm, prvič v opoldanskem času, drugič ob popoldanskih urah. Nihče se ni odstranil od opoldanske mize, vsak je ostal pri obedu. Tudi promet na ulicah ni zastal niti za trenutek. Parki, muzeji in nedeljska kopališča so bila polna obiskovalcev.

Ob času drugega alarma je 42 nemških letal napadlo London. Angleži so jih sprejeli s točo protiletalskega topništva ter jih potisnili nazaj proti morju. Ta dogodek so opazovali Londončani na ulicah in nikomur ni prišlo na misel, da bi se zaradi grozeče nevarnosti napolnil v zaklonišče.

Med Solnogradom in Dunajem

Nemški zunanji minister v. Ribbentrop se je sestal z grofom Ciano v Solnogradu. Od tam sta se odpeljala na Dunaj k posvetovanjem za rešitev madžarsko-rumunskega spora. Na sliki vidimo Solnograd, ki ima zelo slikovito okolico

Bombni napad med razporoko

Kakšne stvari doživljajo dandanes v Londonu

Angleški »Daily Mail« poroča, da je bil te dni dan alarm v Londonu ravno v času, ko je ondotno sodišče razpravljalo tožbo za ločitev nekega zakona. Nevarnost je postajala vedno večja in končno je bilo sklenjeno, da se sodniki in stranke umaknejo v klet, ki so pripravljene za zaklonišča ob napadih iz zraka.

Zakonska dvojica, ki je bila v razpravi za ločitev, pa ni bila sama. V kleti se je

znalo še več podobnih parov, ki so čakali na sodbo v prvem primeru, da nato še sami stopijo pred sodnika ter mu razkrijejo svoje vzroke za ločitev. V kleti so odvetniki poskrbeli, da ni prišlo med sortimi zakonci do neljubih prizorov. Nasprotno si stranke so razdelili na dva tabora in vsak je čakal s svojimi pričami v zaklonišču dokler ni bilo dano znamenje, da je nevarnost minila.

Paracelsov grob

V Solnogradu bodo prihodnji mesec obhajali 400. obletnico smrti Teofrasta Paracelsa. Za to priložnost so si ogledali grob učenega zdravnika v cerkvi sv. Boštjana v Solnogradu in so ugotovili, da razpada. Več delov spomenika je odkršenih in močno poškodovanih. Zaradi tega so pristojne oblasti odredile, da naj se grobnica obnovi, kapelica s Paracelsovimi ostanki pa nanovo uredi. Ob tej priliki bodo tudi opešali zadnja počivališča Mozartove žene in matere skladatelja C. M. Weberja.

Tvorničar Michelin umrl

Na svojem posestvu v Orsinezu (Južna Francija) je umrl v 84. letu svoje dobe znani francoski izdelovalec avtomobilskih gum Eduard Michelin. V zadnjih desetletjih se je zanimal tudi za letalstvo.

Nadomestilo za Ersindžan

Turška vlada je sklenila pozidati novo mesto, ki naj nadomesti Ersindžan, ki je bil izravan z zemljo o priliki zadnjega katastrofalnega potresa v Anatoliji. Novo mesto bodo postavili tri kilometre od kraja, kjer je stalo porušeno mesto.

A NEKDOTA

V neki družbi, ki je debatirala o književnosti, je Bernard Shaw tožil, da ima tako slab rokopol, da ga njegova tajnica le z največjo muko prebere in razčleni. Neki član družbe je porabil to priliko, da je omenil rokopol kritika Morrisa, o katerem je bilo tudi znano, da ima nečitljiv rokopol.

»Nu, med Morrisom in menoj je vendar le neka razlika,« je dejal naposled Shaw, ki ni mogel trpeti Morrisa. »Kajti kadar jaz nekaj napišem, se lahko prečita vsaj, kadar je natisnjeno, Morrisov rokopol pa ostane nečiteno celo potem, ko izide v tisku...«

VSAK DAN ENA

Požiralec mečev nadomestuje stojalo za dežnike. (»Humorist«)

Priprave za dolgo vojno

V angleških tvornicah izdelujejo zdaj tanke na tekočem traku

MICHEL ZÉVACO:

196

Don Juan

ROMAN.

»Kaj naj storim?... Saj vendar ne morem... oh, kaj mi je storiti, kaj mi je storiti?«

»Sire,« se je z neizrečno mehko oglašila Leonora, »vprašajte pokojnico, ki vam govori...«

Franc I. je sklonil glavo, videti je bilo, da išče, išče se in nato pa je mahoma srepo pogledal Klotarja in z dobrovoljnim glasom vzkliznil:

»Ali, Bog me ne kaznuj, gospod! Kako vas morejo pustiti na pol gozuga? Hej! Kje je kdo?... Leonori se je zjasnil obraz, smrtna tesnoba, s katero se je borila vse dotlej, je jo minila, oddahnila se je iz dna srca in zalepetala:

»Pokojnica je izpregovorila!...«

A v tem je nastopil vzvrat, bilo je, kakor da bi ji legel oblak na čelo... opotekla se je... omahnila in se zgrudila... Klotar jo je komaj ujel v naročje.

»Leonora! Leonora!« je vzkliznil v brezumnem strahu.

Kralj je prepaden planil pokonci... a tedaj se je Leonora zavedala in nasmešnila. Za hipec sta se spogledala... in prav ta mah je ves preplašen stopil v sobo Guitalens in vprašal:

»Zdi se mi, da je vaše veličanstvo klicalo...«

»Da, gospod!« je rekel kralj s tako jeznim podudarkom, da je poveljnik osupnil in vztrepetal.

»Kdo se je drznil vzeti temu plemiču kamižolo? In kje ima meč? Tako mi smrti božje! Kam ste dejali njegov meč?«

»Sire!...« je zajecjal nesrečni Guitalens.

»Dovolj! Podvizajte se! Glejte, da ga pri tej priči spet vidim oblečenega in oboroženega, kakor mu gre po stanu in pravici! Stopite!...«

Poveljnik je kar moči vlijudno in spoštljivo zgrabil Klotarja za roko ter ga jadrno odvedel.

Tako se je kralj izmotal in ustregel nagibu kesanja, ne da bi mu bilo treba priznati resnico.

Ko se je Klotar Ponthuški z mečem ob strani in v gizardi dvorjanski obleki vrnil v sobo, je kralj še vedno sedel pred skrinjico in čital, čital, med tem ko je Leonora negibno stala pred njim — prav kakor da se ne bi bilo nič zgodilo.

Franc I. je dolgo držal v rokah listi s porumenelo pisavo, na pol ugasle priče davne minulosti.

Na dnu skrinjice je bil ostal neki predmet in pismo... poslednje pismo...

Kralj se je z globokim vzdihom vzdignil iz mize, vzel to pismo in ga pomolil Leonori, rekoč:

»Prečitajte ga in povejte, kaj naj storim...«

Nato je vzel predmet. Bila je miniatura sličica, predstavljajoča mlado žensko v sijaju njene plave lepote, v vsem blešku ljubezni in sreče.

To sličico je pomolil Klotarju Ponthuškemu.

»Gospod,« je rekel z dušecim se glasom, »evo vam slike plemenite gospodične Agneze de Sennecour, vaše matere! Vzemite jo in jo obdržite, vaša je. Prosim vas le, da se ob pogledu nanjo časih spomnite tistega, ki vam jo izroča.«

Klotar je z drhtečo roko vzel materino sliko. Toda njegove oči se niso najprej uprle v njen oboževani obraz... ne, s čudnim pogledom so obvisle na kralju in vsa kri je izginila mlademu človeku iz lic, med tem ko ga je Franc I. takisto opazoval in se je v željni napetosti njegovega pogleda vidno zrcalila mešanica radosti in bolečine, strahu in ponosa...

Za hipec sta z očmi objela drug drugega in iz src jima je planil vzkrlik... klic krvi, ki je na ustnicah obmrlo... vzkrlik, ki mu ni bilo usojeno, da bi ga kdaj začulo človeško uho.

»Sin!...«

»Oče!...«

To je bilo vse. Franc I. je le še odvrnil glavo in zamrmral:

»Vaša mati je. Nobena žena na svetu ni vrednejša vaše ljubezni in vašega češčenja...«

Tedaj je Klotar pobesil oči na sliko, ki jo je držal v rokah, kakor da bi bila redek cvet ali neprecenljiva dragotina.

Pismo, ki ga je bil kralj podal Leonori de Ulloa, pa se glasilo takole:

»Dragi sire,

»Umrla bom pa bi vam rada povedala, da vam odpuščam, ko sem vas tolikanj ljubila. Jaj meni, še pred nekaj dnevi sem vas imenovala Franca, a zdaj vas moram nazivati »sire«. To je težak naslov. Vedite torej, dragi sire, da je najin otrok živ in da ga zaupam dobremu,

plemenitemu Filipu, ki sta mi njegov nežni pogled in njegova vdanost še zdaj v oporo. Ako bo najin sinko živ, dragi Franc, in ako učaka moških let, tedaj želim, da nikoli ne zve imena svojega očeta in da se dokazi njegovega sinovstva uničijo. Takšna je moja želja, Franc, zato, ker ste kralj. Hočem, da bi bil moj otrok srečen. Mene sire, ste prevarili, zaradi te prevare moram umreti. Vem pa, da vaša duša ni hudobna. Če torej nekega dne zveste, da je ta, ki sem ga krstila za Klotarja, vaš sin, tedaj, kralj francoski, mu odpustite in ne dajte, da bi se pokoril za to, ker je kraljevski sin in živ očeček za vas. Plemeniti Filip Ponthuški bo skrbel za zemeljsko srečo mojega otroka. Naj bo še tako skromna, vendar želim, da ne pridaste k nji ničesar. Z Bogom, sire, z Bogom, Franc. Da bi mogli slišati poslednjo željo nje, ki vas je ljubila! Umirajte prosim Boga, naj vam da srčni mir in naj vas ohrani v svojem svetem varstvu.

Agneza de Sennecour.«

Franc I. je pogledal Leonoro, ki je bila prečitala pismo, in videl, da plaka vroče solze.

Tedaj se je tudi sam razjokal.

»Kaj naj storim?« je ponovil.

»Ubogajte!« je rekla Leonora.

»Storite torej, kar mislite, da je prav!« je velel kralj Franc.

